

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoP/118/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121205374
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3121205374.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členov senátu - sudcov Mgr. Zuzany Štolcovej a Mgr. Petra Straku, v právnej veci navrhovateľa (osoba povinná výživným): A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., zastúpený splnomocneným zástupcom: Mgr. Jozef Gáplovský, advokát so sídlom A. Kmeťa 358/2, 018 41 Dubnica nad Váhom a odporkyne (osoba oprávnená na výživné): D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. XXXX/X, XXX XX G. – H. I., zastúpená splnomocneným zástupcom: Mgr. Pavol Dudík, advokát so sídlom Jilemnického 532/2, 911 01 Trenčín, o obnovu konania, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 18Pc/13/2021-13 zo dňa 19. júna 2023, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu vo výroku II. **p o t v r d z u j e.**

Výrok I. rozsudku okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý.**

Výrok III. rozsudku okresného súdu **z r u š u j e.**

o d ô v o d n e n i e:

1. Okresný súd Trenčín, ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „okresný súd“) rozsudkom č. k. 18Pc/13/2021-139 zo dňa 19. júna 2023 výrokom I. konanie v časti o návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 12Pc/2/2020-216 zo dňa 22.06.2020 zastavil. Výrokom II. povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12Pc/2/2020 v časti, o ktorej bolo rozhodnuté rozsudkom č. k. 12Pc/2/2020-216 zo dňa 22.06.2020, právoplatného dňa 16.07.2020. Výrokom III. žalobcovi voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil tým, že návrh na obnovu konania podala aktívne legitimovaná osoba v zákonom stanovenej lehote (§ 403 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“). Následne súd konštatoval, že jedným z dôvodov prípustnosti obnovy konania je existencia skutočností, rozhodnutí alebo dôkazov týkajúcich sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré ten, kto podal žalobu na obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Z dokazovania vyplynula skutočnosť podľa ktorej žalovaná (ďalej „odporkyňa“) v období minimálne od 12/2019 do 4/2020 vykonávala pracovnú činnosť za odmenu (čestné prehlásenie J. K., zápisnica o výsluchu svedka J. K. na OR PZ Košice – okolie zo dňa 21.01.202 a zápisnica o pojednávaní na Okresnom súde Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 32P/28/2020 o výsluchu odporkyne). O tejto skutočnosti sa žalobca (ďalej „navrhovateľ“) dozvedel až dňa 30.07.2021, t.j. po tom, čo bol vo veci vyhlásený rozsudok a tento nadobudol právoplatnosť. Znamená to teda, že navrhovateľ v pôvodnom konaní nezavinili, že sa súd s touto skutočnosťou nemohol oboznámiť. Pokiaľ odporkyňa tvrdila, že táto skutočnosť bola navrhovateľovi známa už v pôvodnom konaní, o tomto svojom tvrdení nepredložila žiaden dôkaz. Súd mal tiež za to, že vyššie uvedená skutočnosť a dôkazy,

ktoré podporujú jej pravdivosť, môžu navrhovateľovi privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, nakoľko preukazujú príjem odporkyne v rozhodujúcom období, čo má zásadný vplyv na určenie výšky výživného na manželku (odporkyňa) v prospech navrhovateľa. V právnej rovine súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie o ustanovenie § 397 písm. a/, § 400 a § 403 ods. 1, 2 CSP. V danej veci bol v celom rozsahu úspešný navrhovateľ (§ 255 ods. 1 CSP), preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Odporkyňa prostredníctvom splnomocneného zástupcu podala odvolanie dňa 04.09.2023 proti výroku II. a III. rozsudku v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. e/, f/ a h/ CSP. Žiadala, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie vo veci. V podanom odvolaní namietala okresným súdom nevykonanie navrhovaného dôkazu – výsluchu svedkov za účelom preverenia dôveryhodnosti čestného prehlásenia brata odporkyne, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie videla odporkyňa v tom, že súd prvej inštancie sa nevyporiadal s jej tvrdeniami o tom, že čestné prehlásenie jej brata nie je pravdivé.

3. Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu zo dňa 09.10.2023 prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Nesúhlasil s tvrdeniami a právnymi závermi odporkyne v podanom odvolaní. Uviedol, že odporkyňa do termínu pojednávania nenavrhol výsluch žiadnych svedkov. Na pojednávaní konanom dňa 24.09.2021 vo veci sp. zn. 32P/28/2020 na Okresnom súde Trenčín odporkyňa pripustila, že vykonávala prácu pre brata. Tvrdila, že brat jej nevyplatil dohodnutú mzdu, hoci pre brata pracovala 4 mesiace po sebe. V ďalšom vyjadrení zo dňa 01.03.2023 už uviedla, že mala u brata len zastupovať svoju mamu. Podľa navrhovateľa, ak odporkyňa chcela preukazovať svoje tvrdenia označenými svedkami, tak toto mohla vykonať už v odvolacom konaní pred Krajským súdom v Trenčíne pri prejednaní ňou podaného odvolania v zamietajúcej časti priznania manželského výživného. Odporkyňa však návrh na vypočutie navrhovaných svedkov predniesla až v úplnom závere konania pred prvostupňovým súdom.

4. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“, § 34 ods. 1 CSP, § 3 ods. 5 písm. a/ CMP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, účastníkmi konania (§ 362, § 359 CSP, § 7, § 156 CMP), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu viazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP) a bez viazanosti dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a postupom podľa ustanovenia § 378 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 219 ods. 3 CSP rozsudok okresného súdu vo výroku II. ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP), výroku I. rozsudku odvolaním nenapadnutom sa nedotýkal a zrušil výrok III. rozsudku okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP.

5. Obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, čo znamená, že ním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu z taxatívne stanovených dôvodov a v presne určenej lehote, ktorej zmeškanie má za následok procesnú preklúziu práva podať žalobu na obnovu konania resp. návrh na obnovu konania v prípade konaní, ktoré sú prejednávané podľa § 1 CMP. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím), musí byť vyvážená sprísnenými podmienkami prípustnosti, ktoré sú uvedené v § 397 až 399 CSP. Z hľadiska prípustnosti podanej žaloby/návrhu na povolenie obnovy konania sa skúma, či bol/a podaná oprávnenou osobou a či sú splnené zákonné predpoklady pre rozhodovanie o samotnom povolení obnovy konania z hľadiska dodržania zákonných lehôt na včasné podanie takejto žaloby.

6. Ako vyplýva z predmetného súdneho spisu okresný súd uznesením č. k. 18Pc/13/2021-34 výkonom I. pôvodne návrh na obnovu konania odmietol a výkonom II. odporkyni nárok na náhradu trov konania nepriznal. Uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27CoP/3/2022-59 na základe odvolania navrhovateľa odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Úlohou súdu prvej inštancie bolo opätovne posúdiť splnenie podmienok prípustnosti obnovy konania (okrem právoplatnosti rozsudku, kde je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vyjadreným v tomto rozhodnutí) a následne sa prípadne zaoberať otázkou, či povoliť obnovu konania alebo nie.

7. V posudzovanej veci súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím výrokom I. konanie v časti o návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 12Pc/2/2020-216 zo dňa 22.06.2020 zastavil z dôvodu splnenia podmienok pre späťvzatie. Výrokom II. povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12Pc/2/2020 v časti, o ktorej bolo rozhodnuté rozsudkom č. k. 12Pc/2/2020-216 zo dňa 22.06.2020, právoplatného dňa 16.07.2020, keďže mal zato, že boli naplnené zákonné predpoklady umožňujúce podľa ustanovenia § 397 a nasl. CSP takéto povolenie obnovy. Zároveň výrokom III. žalobcovi ako plne úspešnému priznal nárok voči žalovanej na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, aplikujúc ustanovenia § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 CSP.

8. Odporkyňa v odvolaní namietala nevykonanie dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností (odvolací dôvod uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. e/ CSP) tvrdiac, že takýto postup súdu nie je možné vnímať ako správny a zákonný s poukazom na Nález ÚS SR zo dňa 21.11.2019, sp. zn. II. ÚS 168/2019. Namietala tiež nesprávne právne (a posúdiac obsah odvolania tiež skutkové) závery na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie (odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), tvrdiac nesprávne posúdenie skutkových okolností, rozhodujúcich pre záver o posúdenie toho, či môže alebo nemôže prívodiť nová skutočnosť pre navrhovateľa priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

9. V posudzovanej danej veci zo zápisnice o pojednávaní konaného dňa 19.06.2023 (č. I. 135 spisu) vyplýva, že okresný súd pri predbežnom právnom posúdení uviedol, že: „...súd na vec bude aplikovať ustanovenie § 397 CSP a naň bezprostredne nadväzujúce ustanovenia. Za spornú súd považuje skutočnosť, či odporkyňa v období počas konania sp. zn. 12Pc/2/2020 dosahovala príjem a či táto skutočnosť je novou skutočnosťou, ktorú navrhovateľ v pôvodnom konaní nemohol uplatniť“. Následne po prednese právnych zástupcov navrhovateľa a odporkyne, právny zástupcu odporkyne žiadal vykonanie dôkazu v súvislosti s komplikovanosťou vzťahu odporkyne a jej brata a na preukázanie tohto navrhol vypočuť ako svedkov matku a sestru odporkyne, ktoré sa mali vyjadriť k ich vzájomnému vzťahu a k brigáde u brata odporkyne. Okresný súd nevykonal tento dôkaz, keď poukázal na koncentráciu konania podľa § 153 ods. 2 CSP.

10. Odvolací súd vyhodnotil námietku odporkyne o nesprávnom vyhodnotení nevykonania dôkazovania za nedôvodnú. V danom prípade síce nebola aplikácia ustanovenia § 153 ods. 2 CSP náležitá v konaní, pretože podľa § 34 CMP sa toto ustanovenie neaplikuje v civilnom mimosporovom konaní, kde patrí aj konanie o výživnom medzi manželmi a s prihliadnutím na argument a maiore ad minus aj konanie o obnove konania o výživnom medzi manželmi. Otázka preukázovania vzťahu medzi odporkyňou a jej bratom výsluchom ďalších svedkov pri posudzovaní dôveryhodnosti čestného prehlásenia bratom nemá byť predmetom konania o prípustnosti obnovy konania. Uvedené vyplýva z ustanovenia § 397 písm. a/ CSP, podľa ktorého je dôvodom prípustnosti obnovy konania len to, že existujú skutočnosti alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol účastník použiť v konaní, ak môžu pre neho prívodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Pre rozhodnutie o obnove konania tak postačuje, pokiaľ sa javí, že tieto skutočnosti alebo dôkazy môžu prívodiť pre účastníka konania priaznivejšie rozhodnutie vo veci (viď R 6/1968). Postačuje, ak je takáto skutočnosť spôsobilá v spojení s ostatnými už známymi skutočnosťami prívodiť priaznivejšie rozhodnutie. Táto skutočnosť musí nastať do doby vyhlásenia rozsudku, pretože len k týmto okolnostiam by mohol konajúci súd prihliadať. Posúdenie dôkazného prostriedku z hľadiska jeho dôveryhodnosti a vyvodenie z neho skutkových okolností prichádza do úvahy až v konaní samotnom. Zároveň výsledky dokazovania v novom obnovenom konaní môžu pôvodný procesný predpoklad vyvrátiť. Okresný súd preto nepochybil, keď nevykonal ďalšie dokazovanie navrhnuté odporkyňou.

11. V danom prípade sa skutočnosť, že odporkyňa mohla dosahovať príjem vo výške 400,- eur mesačne za dobu, kedy bolo priznané manželské výživné (t. j. od 11.02.2020), je nesporne skutočnosťou, ktorá potenciálne môže prívodiť pre navrhovateľa priaznivejšie rozhodnutie, keďže okresný súd pri posudzovaní situácie odporkyne vychádzal z toho, že táto nedosahuje v danom období, od kedy jej bolo priznané výživné od 11.02.2020, žiadny príjem zo závislej činnosti.

12. Odvolací súd zároveň posudzoval, či uvedená skutočnosť a dôkaz mohol byť použitý v pôvodnom konaní. Ako vyplynulo zo spisu Okresný súd Trenčín rozsudkom v konaní sp. zn. 12Pc/2/2020 dňa 22.06.2020 zaviazal manžela navrhovateľky povinnosťou prispievať na výživu navrhovateľky sumou 200,- eur mesačne od 11.02.2020 (výrok I.). Zároveň rozhodol o jeho povinnosti zaplatiť zameškané výživné vo výške 831,04 eur od 11.02.2020 do 30.06.2020 v splátkach po 30,- eur spolu s bežným výživným (výrok II.). Rozsudok nadobudol právoplatnosť v tejto časti výrokov I. a II. dňa 16.07.2020. Voči rozsudku sa odvolala navrhovateľka dňa 16.07.2020 v časti zamietnutia jej návrhu. Dňa 20.01.2021 vydal Okresný súd Trenčín doplniaci rozsudok č. k. 12Pc/2/2020-275, ktorým doplnil rozsudok zo dňa

22.06.2020 o výrok, ktorým vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Dňa 04.08.2021 manžel navrhovateľky podal vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľky, kde uviedol, že po vrátení motorového vozidla od navrhovateľky v zlom stave kontaktoval jej brata, ktorý mu uviedol, že navrhovateľka brigádne pracovala od odchodu zo spoločnej domácnosti v stánku s rýchlym občerstvením u svojho brata až do apríla 2020, kde mesačne zarobila 400,- eur mesačne. Uvedenú skutočnosť manžel navrhovateľky podložil čestným vyhlásením brata navrhovateľky zo dňa 30.07.2021 a uviedol, že tohto dňa sa o tom dozvedel. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo dňa 28.10.2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s doplnčiacim rozsudkom, keď rozhodujúc podľa § 65 CMP bol viazaný rozsahom odvolania o časti rozsudku, ktorou bol návrh zamietnutý nad sumu 200,- eur a ktorý napadla len navrhovateľka. Na základe uvedeného tak mal odvolací súd zato, že uvedenú skutočnosť nemohol navrhovateľ ako osoba povinná platiť výživné použiť v pôvodnom konaní, keďže sa dozvedel o tejto skutočnosti až dňa 30.07.2021 od brata odporkyne, vzhľadom nato, že rozsudok Okresného súdu Trenčín vo výroku I. a II. nadobudol právoplatnosť už dňa 16.07.2020.

13. Uvedené odvolacie námietky odporkyne, tak vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Okresný súd vyvodil vecne správny záver o nedôvodnosti obrany odporkyne, aj keď ho nesprávne právne odôvodnil. Následne po zistení danosti dôvodu na obnovu konania z hľadiska jej prípustnosti posudzujúc tieto predpoklady správne vo svetle ust. § 397 písm. a/, § 400, § 403 CSP vo výsledku správne rozhodol, keď návrhu vyhovel a obnovu konania vedeného na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12Pc/2/2020 z dôvodov uvedených v návrhu povolil. Odvolací súd preto v súlade s § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku II. ako vecne správny.

14. Odvolací súd zrušil výrok III. rozsudku okresného súdu o trovách konania, s poukazom na § 58 CMP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania a o výške trov konania sa rozhoduje v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Konanie po obnove konania, v prípade povolenia obnovy konania sa končí až rozhodnutím vo veci samej. Preto v danom prípade preto okresný súd nesprávne rozhodol o nároku o trovách konania, keďže v prípade rozhodnutia o povolení konania nie je konanie skončené. Navyše odvolací súd poukazuje aj na to, že v danom prípade ide o konanie vo veci samej o vyživovacej povinnosti plnoletých osôb podľa § 154 a nasl. CMP a preto v súlade s § 58 CMP sa rozhoduje súčasne o nároku a aj o výške trov konania. V danom prípade sa bude o trovách celého konania rozhodovať v konečnom meritórnom rozhodnutí. Ani odvolací súd preto nerozhodoval o trovách odvolacieho konania v súlade s citovaným ustanovením.

15. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP). Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom

dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP). Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).